

2020-12-03

Ert dnr:
05662-2020

Avdelningen för juridik
Pål Resare
Avdelningen för vård och omsorg
Greger Bengtsson

Folkhälsomyndigheten
info@folkhalsomyndigheten.se

Tillfälligt förbud mot besök i särskilda boendeformer för äldre för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Förslaget till föreskrift

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) tillstyrker den av Folkhälsomyndigheten föreslagna föreskriften. Enligt SKR är det angeläget att föreskriften kan börja tillämpas så snart som möjligt.

SKR anser att smittskyddsläget nu är sådant att det av största vikt att besöksförbud införs skyndsamt i de kommuner eller regioner där det finns behov av sådant förbud. Folkhälsomyndigheten har tillsammans med regionerna och kommunerna tillräckligt med information för att kunna besluta om besöksförbud och för att föra upp berörda kommuner eller regioner (dvs. län eller delar av län) i bilagan till föreskriften och ange den tid förbudet ska gälla. Förutom bedömningen av smittspridningen i berörda kommuner, bör kommunernas egna önskemål avseende besöksförbud, som viktigt instrument när det gäller att bekämpa smittspridningen på t.ex. äldreboenden i kommunen, tillmätas stor betydelse. Kommunerna befinner sig närmast verksamheterna och har den bästa bilden av behovet av ytterligare åtgärder. Viktigt att beakta är också att besöksförbud har inte bara funktionen att direkt förhindra ytterligare smittspridning från eller till besökare, utan att det också bidrar till att främja arbetsmiljön och ökar förutsättningarna för att de ansträngda resurserna ska kunna ägnas åt annat smittförebyggande arbete.

Förslaget till allmänna råd

SKR ifrågasätter förslaget till allmänna råd. Formuleringen ger intryck av att det ligger en bevisbörda på kommuner/regioner att visa att man vidtagit ett antal åtgärder för att förbud ska kunna komma ifråga, även om det inte uttryckligen anges att så är fallet.

SKR anser att smittskyddsläget i en kommun eller en region bör vara utgångspunkten för beslut att införa besöksförbud. För att hindra smittspridningen måste flera åtgärder vidtas samtidigt varför SKR anser att det inte är rimligt att kräva att ett boende kan visa att alla punkterna enligt 1-7 i de föreslagna allmänna råden till 1 § är uppfyllda fullt ut innan ett besöksförbud kan övervägas. SKR anser vidare att det är praktiskt mycket svårt för verksamheterna att påvisa att alla kraven är uppfyllda och de råder heller inte själva över de nödvändiga resurserna. En kommun kan inte redogöra för hur en ett privat boende lever upp kraven i de allmänna råden. Det borde enligt

förbundet vara en fråga främst för verksamheternas egenkontroll och i övrigt för IVO att genom tillsyn säkerställa kraven på verksamheterna i Socialstyrelsens föreskrifter (HSLFS 2020:46) om besök i särskilda boendeformer för äldre under covid-19-pandemin, istället för att de föreslagna kraven i punkterna 1-7 ska utgöra en förutsättning för om förbud ska införas eller inte.

Om det inom vissa kommuner eller regioner anses angeläget att införa besöksförbud för att förhindra smittspridning som kan få allvarliga verkningar, måste sådana önskemål kunna hanteras snabbt och effektivt utan krångliga byråkratiska processer. Folkhälsomyndigheten tillsammans med berörda kommuner och i förekommande fall regioner bör, som framförts ovan, ha tillräckligt med information för att kunna besluta om ett besöksförbud och föra upp berörda kommuner eller regioner i bilagan till föreskriften och ange den tid förbudet ska gälla, utan att varje kommuns och regions uppfyllande av de krav som anges i det föreslagna allmänna rådet ska behöva bedömas.

En aspekt som myndigheten vid framtagandet av förslaget till allmänt råd inte verkar ha beaktat är förhållandena hos privata omsorgsgivare.

SKR vill särskilt framhålla att det i särskilda boenden är komplicerat att separera personer med symtom på covid-19 från övriga personer på boendet rent legalt. Ett särskilt boende är inte en sjukvårdsinrättning där den boende tilldelas ett rum, det är en egen boendeform med personer med egna hyreskontrakt. Det finns således flera delar i förslaget till allmänt råd som behöver ses över.

Mot bakgrund av det anförda anser SKR att de allmänna råden efter 1 § i förslaget bör utgå helt eller omformuleras enligt följande: ”En kommun eller en region eller privat omsorgsgivare som omfattas av ett besöksförbud bör kunna visa att den har vidtagit de grundläggande åtgärder som krävs för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 på särskilda boenden.”

Därutöver är det av vikt att Folkhälsomyndigheten omedelbart ska kunna ta ställning till om besöksförbud ska införas efter att ansökan inkommit samt att tiden för besöksförbud är rimlig utifrån ändamålet.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för juridik

Germund Persson